

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagost)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER: 2'50.

LA SETMANA Crònica parlamentaria

JA tenim al Senat discutint el projecte de llei del servei militar obligatori.

Però... és en efecte cert que lo que'l Senat discuteix es el servei obligatori, tal com el poble se l'imagina y com l'entenen els defensors d'aquet sistema?

Pregunteu-li a qualsevol ciutadà que vol dir, segons ell, *servei obligatori*, y us respondrà sense embuts:

—Que ha d'anar a servir tothom, tant el pobre com el ric, tant el sabi com el burro.

Y així sembla que deu haver de ser, si no's vol que la condició d'*obligatori*, que es per lo que's batalla, quedi convertida en una mera paraula, vuida de sentit o subjecta, quan menys, a interpretacions diverses.

Teòricament, a Espanya el servei militar obligatori ja està establert anys hà. Al complir determinada edat, tots els joves entren en quinta, y tots, descomptats els que per exempció o per inutilitat física se n'escapen, queden declarats soldats.

Y, no obstant, a les files no hi van tots. Hi ha, a més de l'excedència de cupu, la redempció, l'entrega d'una quantitat—actualment trescents duros—mitjansant la qual, els quintos que haurien d'empanyar l'arma s'eximeixen de prestar servei actiu.

Ab la nova llei—la desitjada llei del servei obligatori—¿desapareixerà aquet privilegi?

Cert que en el projecte no's diu res de les redempcions odiades, però's parla d'unes altres coses que s'hi semblen bastant.

Exemples: el jove que pagu mil pessetes quedarà lliure del servei de quartel. El que en lloc de mil n'aboni dos mil y acrediti, ademés, posseir la necessaria instrucció militar, no permanence en files més que cinc mesos...

Digali barret, digali sombrero. No es això, en veritat, la redempció total concedida per la llei vigent, però la seva semblansa salta tant a la vista, que ab una mica de bona voluntat—y de bones influències—pot arribar a confondre's una cosa ab l'altra. Redempció, exempció, disminució d'obligacions, rebaixa de temps de servei... ¿Qui no veu en aquesta llista de mots un mostruari d'expressions d'una mateixa idea?...

Y tot deriva de lo mateix: de l'error capital de creure que ab l'implantació del servei obligatori, tal com en aquesta nació, pobra y despullada, pot establir-se, quedaria el problema resolt definitivament y a gust de tothom.

No es certament aquet el lloc apropiat pera entrar en l'ànima d'aquest assumpte, però ja que l'ocasió's presenta, no volem deixar-la passar sense dir aquí, ben alt y ben clar, que nosaltres, enamorats de la llibertat baix tots els seus aspectes, som enemics del servei militar obligatori.

¿Quin es, doncs, en aquesta matèria el nostre ideal?

El servei voluntari, l'únic que s'ajusta a la nostra manera d'entendre la llibertat, el que millor s'adapta al modo de ser y a les condicions del nostre país, y el que ab més facilitat y ab menys lesió pera'l poble salva els inconvenients de tots els altres sistemes.

No per esser un mal vell deixa de valdre la pena de que hi insistim. El Govern va fer public, dies enrera, el desitg d'acabar d'un cop ab l'abús que de l'Estafeta del Congrés venen fent la majoria dels diputats.

La cosa, com diem, no es pas d'avui. Diferents vegades ha denunciat la premsa—la de *provincies* especialment—l'escandol, millor podria dir-se el *robo*, que representa el fet de que, no ja simples particulars pera comunicarse ab les seves coneixenses y relacions, sinó empreses poderoses, establiments mercantils o industrials, que, per raó dels negocis a que's dediquen, sostenen una correspondència enorme, utilisin l'Estafeta del Congrés a ciencia y paciència del poble que paga, que mira ab indignació com disposen de la franquicia postal uns senyors que no tenen altre merit que'l de comptar ab certes influències. Sobre constituir una grossa immoralitat, contribueix aquestà corrupció a mermar considerablement l'ingrés que pera l'Estat representa en tot el món un ram tan important com ho es el de Correus.

Aquesta qüestió de la franquicia postal ha pres ara mateix, entre nosaltres, les proporcions d'un petit *Panamà* administratiu.

En una de les darreres sessions de les Corts s'ha fet public el fet de que, aprofitantse del timbre del Congrés, s'hagi escampat per tot Espanya una tirada de circulars anunciadores d'una *Agència administrativa*, que, comptant ab l'apoi d'alguns personatges més o menys oficials, sollicita encarregar-se de *quants assumptes tingan d'arreglarse o resoldre's a Madrid*.

No paren aquí els nous oficis de l'*Agència*. Per medi de l'influència dels representants del país, s'ofereixen els seus directors a *representar Ajuntaments, a gestionar tituls honorífics, a cobrar deutes de l'Estat, a accelerar els tramits burocràtics, a treballar tota mena d'assumptes que tingan d'incorse o radiquin en els Ministeris*, ademés d'una infinitat de serveis per l'istil, sobre'ls quals passem de llarg.

La publicitat d'aquesta *Agència*, ha posat de manifest lo que'l qui més y el qui menys de nosaltres ja sabia. Que hi ha diputats que, valentse de la representació que ostenten, posen l'acta al servei de determinats agents de negocis, y que, com ara s'ha posat en clar, parlamentari hi ha, tan poc escrupulós, que depòsita en un sol dia en el bussó del Congrés, les cartes corresponents al departament de propaganda de la *casa* ab la qual està en *intima* relació.

L'abús (?) fou denunciat en plena sessió. El diputat que s'aixecà a formularlo denuncià l'existència de la circular, afegint que li constava que, per un sol dels seus col·legues, s'havien cursat en un dia fins a 3.000 cartes ab el timbre del Congrés.

Semblants manifestacions promogueren en la Cambra uns moments de gros aldarull. En Romanones, l'home de tots els negocis, calificà al denunciador poc menys que de mentider, arribant el seu atreviment fins a negar en rodó que tal prospecte s'hagués cursat.

L'atacat se feu fort en el seu dret, y sortí la circular que fou llegida per un secretari. En ella, després d'enumerar-se un per un els serveis que, comptant sempre ab l'influència de determinats personatges, se compromet a realisar l'*Agència*, hi consten els noms dels seus protectors. Entre ells hi ha el d'un senyor Portela Valladares, actual diputat canalejista, nomenat pera ocupar el lloc que, al nostre Govern Civil, deixa vacant don Bonaventura Muñoz.

No es mala recomanació. A les nostres mans ha arribat també la circular famosa, ficada, naturalment, dintre un sobre del Congrés.

La reproduim a LA CAMPANA pera millor ilustrar al llegidor y pera que's vegi l'ús que'ls parlamentaris espanyols solen fer de l'influència oficial.

tigué que'l senyor Portela Valladares fos pas-sejat pels carrers de Madrid com un símbol de puresa.

Qui sab si en lo més pregon de la seva conciencia pensarien, els qui protestaren de la lectura, que no val la pena d'amoinarse per semblants *minucies*, ja que, salvant rares excepcions, podrien dir, ab en Benavente:

—Aquí, senyors, *todos somos unos*.

BAC DE RODA

ESPANYA Y EL MARROC

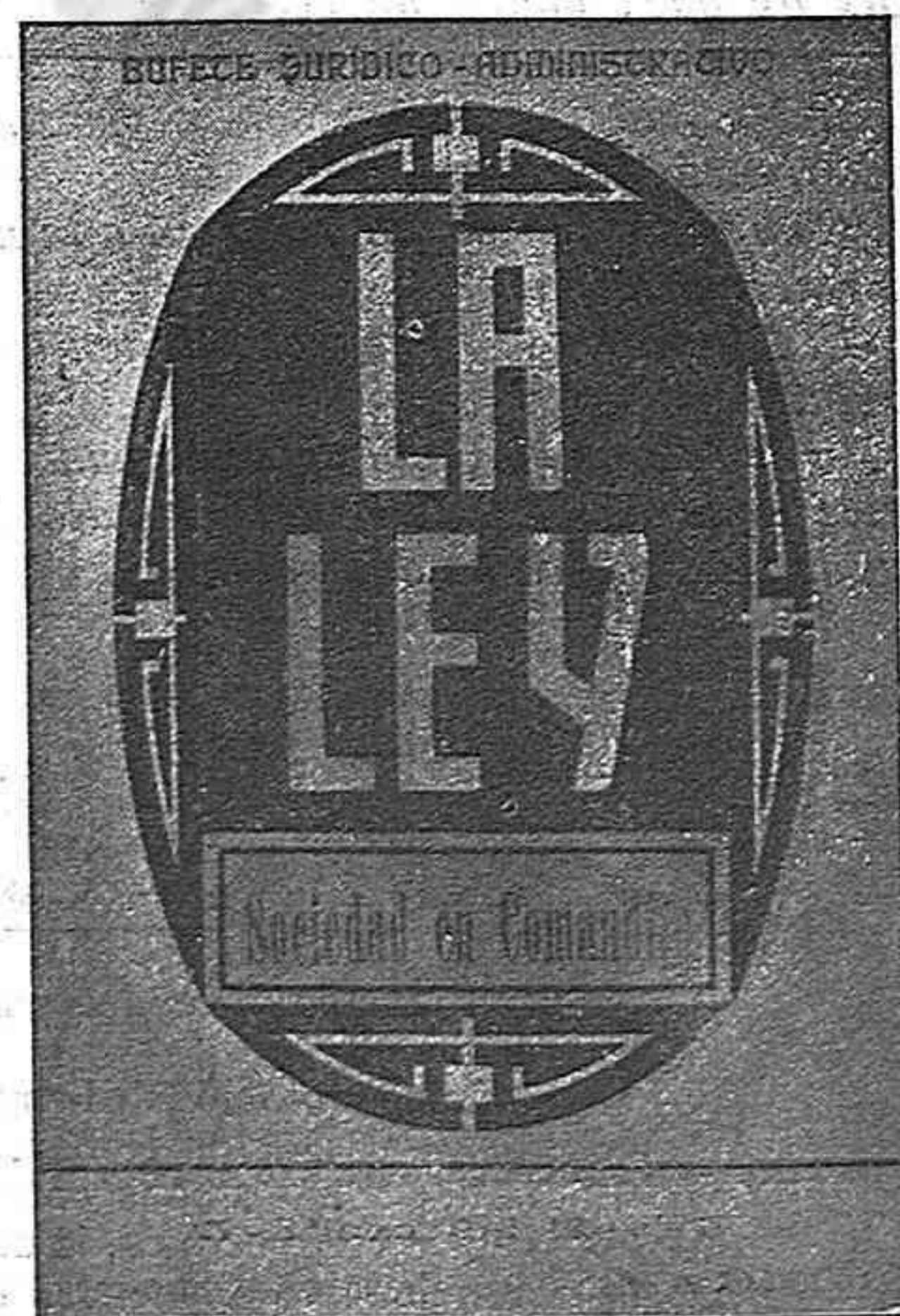
L'acabament de les negociacions

LS nostres ministres se mostren plens d'alegria pel felis acabament de les negociacions ab l'ambaixador marroquí El Mokri. La premsa madrilenya, especialment l'oficiosa, llessa al vol totes les campanes del campanar patriòtic... Si hem de creure a ministres y a periodistes, Espanya ha obtingut una grossa victòria diplomàtica. Pera recompensar al Mokri la seva condescendència s'ha organitzat un àpat.

De debò celebrariem que'ls entusiasmes madrilenys davant l'exit de les negociacions fossin justificats. Ens alegrariem de que la diplomacia espanyola hagués obtingut el triomf que se suposa. Un triomf així, y més gros encara, li feia falta d'ensà del tractat de París, que en Montero Rios firmà.

Es sabut que'l punt més difícil de les negociacions era el relatiu a l'indemnisació de guerra que'l govern espanyol reclamava al Soldà per la campanya de Melilla de l'istiu de 1909. La qüestió dels diners oferia a les desavinençes un marge molt més considerable que totes les altres qüestions. De cop reclamava Espanya més de 100 milions de pessetes. Era exagerada la xifra, y entre això y lo de Tetuan feu que s'ennuvolés menassadorament l'horitzó, y que la premsa francesa y anglesa parlés de les negociacions en un sentit ben poc favorable pera Espanya. Corregueren durant uns quants dies veus alarmants, y fins se cregué sentir en mitg de les discussions y dels rumors el sabre del Kaiser. Certs elements d'Espanya empenyien al senyor Canalejas en determinat sentit, y el president del Consell no's decidia, veient com veia els grossos perills que hi havia en adoptar bèliques actituds.

Al cap d'un parell de setmanes la decoració ha canviat. Espanya s'ha posat a la raó, y després de molt regatejar s'ha fixat a 65 milions de pessetes l'indemnisació. S'ha conseguit la creació d'una policia en el camp de Ceuta y l'establiment d'una duana mora a la frontera d'aquesta plassa. Com que'l nostre humil parer era el de que calia arreglar a les bones el litigi,

Facsimil del membre de la famosa circular

SERVICIOS DE ESTE BUFETE

- Obtención de certificaciones de últimas voluntades
- Idem, idem, de la Dirección de Penales
- Cumplimiento de exhortos (nuestra gestión)
- Cobro de créditos, facturas, etc. etc. al
- Reclamaciones contra las Compañías de F. C. (de la indemnización que se obtenga) el
- Pagos, cuando los diseños
- Marcas y nombres con pruebas y cliche
- Informes comerciales sobre Madrid
- Idem, idem, idem, provincias
- Idem, idem, idem, extranjero

Gestión de asuntos en todos los ministerios y demás departamentos de Estado, peticiones, contratos, y a cobrar sólo en caso de favorable resolución.

Acabada la lectura, els crits de la majoria parlamentaria ofegaren la veu del diputat acusador, y, si no menten les cròniques, en res es-

encara que haguessim hagut de rebaixar més y tot l'import de l'indemnisació, hem de dir que trobem be l'acord a que s'ha arribat.

Però de trobarlo be a entusiasmar-nos hi ha una gran diferència. Nosaltres, la veritat sigui dita, no'n hi sabem entusiasmar, y si fossim dels ministres y de la premsa de Madrid tampoc ens hi entusiasmaríem gaire. Que hem obtingut una indemnificació de 65 milions? Tractant del Marroc, el merit no està en obtenir una indemnificació, sinó en cobrar-la. El Marroc, com que no té diners, es molt mal pagador. Espanya encara ha de cobrar un munt de saques de xavos d'una indemnificació anterior. Tot està,

doncs, en la garantia que se'ns dongui. Y quina garantia ens ha donat el Mokri? Quan escrivim aquestes ratlles, no ho sabem pas del cert. Però es de creure que la garantia està en la recaudació de la duana mora que ha d'establir-se a Ceuta.

En aquest cas, la garantia es fluixa. Per la banda de Ceuta, el moviment comercial es ben petit. Com deia dies enrera, ab fina ironia, *Le Temps*, de París, l'únic comers considerable entre Espanya y el Marroc està, per ara, en el contrabandol...

FULMEN

El cas Pau Iglesias El socialisme en el Congrés

El cas Pau Iglesias es «impagable» com a significació en la política usual espanyola. Veureu. El socialisme comensà per ésser naturalment anti-parlamentari. Conforme ab la doctrina originària, qui'l presentava com una lluita de castes, els socialistes refusaren col·laborar en un poder en que no creien; perquè el veien com un rodatge de la societat burgesa, contra la qual protestaven en bloc. La lliberació dels treballadors tenia d'ésser obra dels treballadors mateixos, y per tant res hi tenien que fer les institucions socials d'avui, ja que totes tenien d'ésser trasbalsades de soca a rel. De manera que l'apartament dels socialistes era una menassa permanent de revolució.

Però, en cambi, com aqueixa possible revolució era merament d'interessos, sense cos de doctrina política, sense afirmacions de govern nou, sense un sistema cap de substituir, als ulls de tot el poble, el sistema vigent, en realitat el socialisme era considerat un perill molt llunyà, una pura negació, ab tota l'esterilitat de les revoltes d'esclau.—Els treballadors no s'afiquen en política—se, deia'l burgès, tot satisfet de considerar la política com un monopoli més, a la manera del capital y de l'educació pública.

Mireu, inversament, com l'entrada dels republicans en la col·laboració parlamentària, en lo que's deia *lluita legal*, havia estat rebuda per les classes conservadores com una renúncia als medis revolucionaris, y com un perill desaparegut, ja que'l partit republicà's resignava desde aleshores al paper de *minoría que protesta*, ab tota l'esterilitat contemplativa de les meres protestes.

Ve un moment en que'l socialisme cambia de tàctica. Com que'l dia de la possible revolució social es molt llunyà encara, se decideix a portar an el Parlament la propia reivindicació. En Pau Iglesias presenta la seva candidatura.—Y be: la societat burgesa, en pes, s'hi oposa ab totes les seves forces y ab tota la complicada argucia de la màquina electoral. En successives eleccions, el candidat socialista fracassà. Aquella entrada d'un partit secament revolucionari en la vida legal, representava no sé quin perill als ulls de les castes conservatives. Semblava que, per la paraula del vell propagandista, anava a descorre's no sé quin vel de la veritat davant el poble. Diríeu que era perillosa la coexistència d'aquells principis *exaltats*, indignes de la tribuna de les Corts...

Però ve un dia, en fi, que'l socialisme espanyol, tal volta contagiad per l'exemple de la col·laboració socialista en l'obra francesa d'emancipació laica, a partir de l'*affaire Dreyfus*, se decideix a evolucionar en sentit polític, desde la seva protesta exclusivament social o de casta. Ja no es l'*obrerisme*, sinó una doctrina y una escola aptes pera que se les assimilin y les professin tots els ciutadans. Comprèn que l'adveniment de la república pot afavorir l'evolució en sentit social; veu que així com l'emancipació del poder civil contra el clericalisme es cosa identificada ab la causa de la república, així també pot ésserho la progressiva y gradual emancipació del proletariat. L'unió republicana-socialista es un fet; y en Pau Iglesias, diputat per Madrid, s'asseu al Congrés espanyol.

Be. Y doncs ¿com s'ho prenen, els eters monopolisadors del Parlament?—Per de prompte, es una mena de concurs de felicitacions.—Que la representació del socialisme era necessaria; que la figura venerable d'en Pau Iglesias se mereixia feia temps aquella distinció; que, pera bé de tots, el Congrés comptaria ab un fort iniciador de reformes socials ben utilis y modernes... En el fons, ja ho veieu: lo que's volia era que'l socialisme conservés la seva antiga abstenció de les lluites polítiques, fins el seu despreciat afectat pera lo que se'n deia *política*, una limitació al programa de vagues utopies remotes, totes referents a *interessos*, materials com a tals interessos, y no a *idees*, espirituals com a tals idees... Es dir, el topic burgès de sempre, que voldria circumscriure a

un plet de major o menor benestar material la qüestió obrera. Es natural. El burgès odia les doctrines, els exàmens freds dels fonaments socials, perquè sab que l'edifici no resisteix ni la més petita sotragada. El burgès diu: *No analices...* Es lo mateix que passa ab l'Església. ¿Que ve la menassa d'un plantejament de l'eterna qüestió clerical? Doncs tot seguit les dretes clamen: ¡Que s'ocupin de millores materials; y que deixin en pau les doctrines!

L'entrada del socialisme en el Congrés ha revelat plenament l'atras d'Espanya. Cal dirho. Ara resulta que'l socialisme era cosa desconeguda entre nosaltres! En un país ont s'ha pogut creure de bona fe que un senyor Dato havia fet obra socialista, o que qualsevol real ordre sobre segurs de treball es una concessió que desarmi el socialisme, com el jurat o el sufragi universal desarmaren els republicans, no es d'extranyar aquell *désappointement*. L'ignorància d'Europa es tal, que l'estridentia socialista ha escandalitzat la remaderia parlamentària. L'inquisidor que tot bon espanyol porta dintre ha tremolat d'esglai davant la formulació d'aquella nefanda doctrina de revolució. ¡Que's contenti el senyor Pau Iglesias ab *col·laborar* ab el govern pera alcansar millores *pràctiques, materials*, pera'ls obrers, y que's deixi de menassar ab alteracions de l'ordre public, que serien *energicament reprimidats*!

Això prova l'utilitat de l'unió entre socialistes y republicans. L'irritació de l'adversari es la millor mesura pera apreciar el valor de les actituds. El partit republicà, passada l'època dels pronunciaments, no tenia *massa* ab que fer, a no dia, la revolució. Els contingents obrers se li eren emancipats, anantse'n al socialisme. Ara, ab l'unió, aquestes multituds, úniques capasses d'una acció subversiva, li retornen, veient en la república no ja un fi, sinó un *medi* pera'ls propis fins ulteriors. Y d'aquí la rabia dels monarquics, que veuen en la possible vaga general de demà un perill poder irrisistible, ab el precedent lluminós de Barcelona; y per això inflen les retòriques y clouen els punys contra l'admirable serenitat d'en Pau Iglesias.

En Canalejas ha volgut tenir el seu dia d'imitació d'en Briand. Jo crec que'l primer dever nostre es el de no fer el joc als dinastics acceptant ni sols una llunyana comparansa entre el primer ministre francès y les consabudes *energies* tal com s'entenen a Espanya. En Briand, sia quina sia la seva falta, ha pogut mostrar a la Cambra de París les seves mans netes de sang. El cas de la vaga de ferrocarrils, ademés, es un cas unic que atany a les relacions mateixes de la vida nacional, y no a les relacions privades entre capitalistes y treballadors. Deixeu-me, doncs, establir, per de prompte, una distinció capital entre la vaga francesa y les darreres vagues espanyoles, y permeteu-me únicament dir quatre paraules sobre una concomitancia propia de tots aquets conflictes.

El dever dels governs, davant aqueixes lluites, es doble, segons se tracti de lo preventiu o de lo actual. Preventivament, els governs tenen el dever de sortir a camí a les possibles revoltes afavorint la millora de les condicions del treball. Això es la veritable conducta conservativa: dolcificar la necessaria, l'incluidible evolució.—En quant al dever governatiu en l'hora mateixa del conflicte, consisteix en oferir l'arbitratge lleial y pacífic, y procurar no sortirse per cap estil de les lleis normals. Ni el *boycott*, ni el *lock-out*, en sí mateixos, es clar, deixen d'ésser armes plenament licites en un règim de llibertat.

—Y el *sabotage*?—me direu. Y be: al *sabotage* no cal presentar-lo desde'l punt de vista de la licitud o il·licitud, perquè ja pertany a la guerra material. Es com si preguntéssiu si es licit qualsevol acte propi de les accions de guerra. Pera'ls governs, el *sabotage* serà sempre il·licit, com ho seria la guerra si un Estat superior pogués intervenir en les lluites in-

ternacionals o civils d'avui. Però, vist desde'l punt de vista obrer, heu de preguntar si el *sabotage* es *util* com arma de guerra, prescindint de la seva qualitat *legal*. Els Estats mateixos, en les coaccions governamentals de cada dia, no fan més que aplicar un *sabotage* a l'inversa. ¿Que s'ha cremat, per ordre gubernamental, una plantació particular de tabac? *Sabotage* en favor del monopoli oficial. ¿Que s'ha destruït una població enemiga o incendiat un bosc en territori hostil? *Sabotage* en favor dels interessos del domini nacional. Lo mateix es *sabotage*, en un sentit, la violència governativa de previsió o repressió, que ho es en un altre sentit la violència revolucionària d'atac o subversió. El *sabotage* es la guerra, y tota revolució es un *sabotage*, perquè es una guerra. De manera que preguntar, en cas de revolució, si el *sabotage* es licit, resulta una puerilitat equivalent a preguntar si es blau o groc. Ni els governs poden permetre impassibles el *sabotage*, ni les revolucions poden prescindir-ne.

Estic convensut de que a Catalunya, més que en lloc d'Espanya, convé als patrons la transigencia, al mateix temps que l'evolució dels obrers en sentit polític. Si els obrers tenen com a immediat un fi polític, s'allunyarà el perill de la revolució social, molt més fonda y destructora que la revolució política. Si a Espanya té d'haverhi un dia revolució, la faran els obrers; y an aqueixa Catalunya fonamentada en el treball li convé que l'odi de l'obrer vagi més aviat a formes polítiques que a formes de riquesa capitalista. La revolució de Juliol, ab tot y ésser tan obrera, va ésser més política que social, ja que l'odi anava contra convents, representatius d'una rêmora política, y no contra l'immensa flor de la riquesa catalana. El capitalisme català, al solidaritzar-se ab l'Església pera la repressió d'aquell moviment, va cometre una falta gravíssima. Interès seu es no accentuar-la encara ab una conducta dura contra les reivindicacions obreres de caracter purament social.

GABRIEL ALOMAR

Pera'ls colegues «Progreso» y «Diluvio»

Els dies passen sense que ni l'opinió pública ni els que van contribuir a la subscripció oberta en les planes d'«El Diluvio» pera auxiliar a la familia de la nena Montserrat. Inúguéz sapiguen en quin estat l'assumpté's troba, ni fins a quin punt han resultat certes les greus afirmacions que, respecte d'aquell fet escandalós, formulà tantes vegades el diari de la plassa Real.

¿A quants estem de la suposta violació? Això es lo que avui hem de preguntar a «El Diluvio» y a «El Progreso», que tan valentament iniciaren la campanya.

Al primer dels dos diaris barcelonins, especialment. No es just ni es equitatiu que's tingui al gran nombre de persones que van concorrer a la subscripció en la més completa de les ignorancies respecte d'un fet que alcançà tan senyalada ressonancia.

¿Què hi ha de la nena Montserrat? No es de creure que entre persones series, entre periodistes que estimin el seu bon nom, s'emprenguin les campanyes a la balala, ni que hi hagi empresa periodística que s'avingui a remoure perquè sí l'opinió. Per creure tot això, perquè estem convensuts de que, abans de recórrer a determinats extrems, se prenen pels nostres periodistes quantes mides són necessaries, insistim en la pregunta:

¿Com està l'assumpté referent a la nena Montserrat Inúguéz? «El Diluvio» y «El Progreso» tenen la paraula.

Per les raons que aquí deixem apuntades, creiem que es el primer dels dos diaris el qui ab més pressa ha de parlar.

LORIOSA diada la del passat diumenge!

L'inauguració del monument al Doctor Robert fou lo que tots els bons catalans esperavem; això es, la canonicació civil, diguemho així, de l'inolvidable defensor de les llibertats de la terra, més gran als nostres

ulls quant més anem meditant sobre la magnitud de la seva obra redemptora.

Naturalment, també, com ja pensavem, hi hagué en l'acte, serio, digne y ben organitzat, les faltes d'assistencia casi indispensables en aquets casos.

¡Ab quina satisfacció degueren veureho això «allà dalt» els solapats enemics de la prosperitat de Catalunya!

La seva política maquiavèlica, admirablement secundada desde aquí, va donant els desitjats fruits.

Divide et impera.

**

A l'escultor Llimona, autor de l'hermós monument, la nostra coral felicitació. La seva gloria y la del Doctor Robert seran, desde'l passat diumenge, inseparables. Ha fet obra de mestre.

Un redemptor menos: el comte Lleó Tolstoi. Carregat d'anys y de desgustos y descoratjat per l'ineficacia de les seves predicacions, el gran escriptor rus acaba de morir en un convent aont s'havia retirat feia pocs dies.

No tinguin por que don Alejandro l'imiti, no. Apart de que an aquet les prediques li marxen vent en popa, si ell se retira un dia, no serà pas a un convent.

Més aviat el veurem ficarse... a la Junta d'accionistes del Banc d'Espanya.

Per fi dimecres va firmarse el conveni entre Espanya y el Marroc, resultat felís de les negociacions que El Mokri y el nostre ministre d'Estat han sostingut a Madrid durant cinc o sis setmanes.

No coneixem encara el text íntegre, però sabem, y ab això'n tenim prou pera alegrarnos, que, en virtut d'aquet tractat, desapareixen els temors d'un conflicte ab el govern del sultà Muley-Hafid; conflicte ab tanta fruició *jaleat* mesos y mesos per alguns rotatius que, a la quenta, no poden viure sense guerra ni sense infundis.

Ho celebrem per Espanya y ho sentim per aqueixos diaris.

Privats d'explorar la *Nueva guerra en el Rif*, ¿a quina altra novela s'agafaran ara pera moure escandol?

En la secció d'espectacles de la nostra premsa diària s'hi llegeix aquets dies un títol, ab lletres molt grosses, que diu: LA FORJA.

Se tracta d'una nova pel·lícula que's projecta en alguns cinematògrafs.

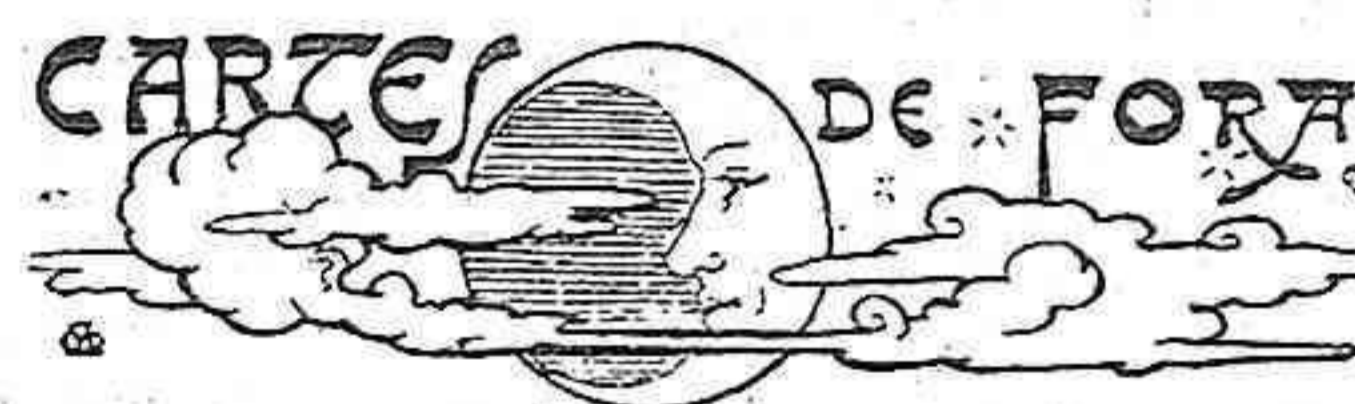
Una margaridoia entre garrins. S'assegura que un dels nostres regidors lerrouxistes, indignat per les coses que veu y sent entre'ls seus colegues de Ca la Ciutat, pensa domiciliarse a Sarrià, a l'objecte de poder renunciar al carrec.

Qui serà aquesta colometa blanca? Lo d'admirar no es la persona, sinó el fet. *Veremundo*: no sé com estem de patria ni de diners, però de vergonya encara'n queda!

Un sabi que ho entén. Diuen de Nova York que'l cèlebre inventor, Edison ha declarat públicament que ell no creu en l'immortalitat de l'ànima, ni en els castics de Deu, ni en la vida futura.

Ja li veiem l'intenció a l'Edison. Ell vol anar a l'infern pera aprofitar el foc de les calderes y donarli alguna aplicació científica.

Com que al cel tot es mandra i a l'infern tot es activitat!

MATARÓ, 13 de Novembre.

Dissabte passat, dia 12, fou inscrit en el registre d'aquesta ciutat, ab el nom de Palmiro de los Padres, un nen fill de don Florenci Pujol y donya Dolors Salvà.

A la festa, purament civil, hi assistiren bon nombre d'amics y correligionaris del pare de la criatura, senyor Pujol, ferm republicà y lliurepensador, a qui enviem la nostra coral felicitació.

PALAFRUGELL, 13 de Novembre.

Continúa discutintse ab calor, de part del poble, la proposició presentada a l'Ajuntament pera reformar l'ensenyansa, fins ara gratuita, de nostra vila; els que això pretenen diuen que ho fan pera protegir-la.

Ja ho creiem. ¿Y no pot fins ésser, senyors protectors dels interessos del poble, que necessitin diners pera fer alguna altra obra de cultura semblant a les que venen realisant, com es la de comprar, com fa poc han fet, per mil pessetes, a l'obra de l'Església, el cotxe fúnebre, evaluat per perits en set-centes, y que no'n ha de reportar cap benefici?

POSEMNOS A LA RAÓ

Quan el pobre Canalejas, després d'haver mal sopat, marejat pels mils assumptes que bullen dins del seu cap se fica al llit y s'estira, esperant trobà el descans que'l cos, trinxat, li demana, ¿saben lo que fa?... Somniar.

Somnia que en Romanones, al moment en que està entrant al Congrés, tot saludantlo, mou un peu y ¡pataplum!, el fa caure de bigotis al davant dels diputats, que celebren l'ocurrència ab forts picaments de mans; somnia que'l vell Montero, eficasment ajudat per quatre fills, onze gendres, set o vuit cosins germans y deu nebots, fa una mina per dessota del banc blau, ab l'idea de volarlo quan ell hi estigui assentat; somnia que tres diaris, que semblen *El Imparcial*, *El Liberal* y *l'Heraldo*, apilant resmes y mans, alsen una barricada a la porta del palau aont hi ha la Presidencia, a fi de privarli el pas y, al mateix temps, afanarli la clau del rebost central; somnia que'ls socialistes, ab una especie de llas format ab alguns discursos per ell mateix pronunciats, l'amarren igual que un Cristo y me'l pengen cap per vall a la branca d'una alzina, al cim de la qual, cantant, hi ha en Moret, disfressat d'oliva y ab una escombra a la mà; somnia que quatre bisbes li estan fent entrà un candau dins de la boca, picantlo ab martells tots rovellats; somnia que en deu provincies s'acaben de declarar en vaga tots els oficis, comensant pels capellans; somnia que el Tajo, el Duero y l'Ebro s'han desbordat; inondant cent disset pobles y catorze capitals; y, per acabar, somnia que un senyor, que es l'indicat per aquestes indirectes, li diu, molt fi y molt galant, que quan vulgui retirarse pot ferho sens vacilar, doncs ja fa un grapat de dies que té'l successor nòbrat.

Ara be: un primer ministre que passa les nits somniant tot aquet munt de catàstrofes y tot aquet daltabaix; un pobre senyor que s' lleva tots els matins ab el cap ple d'aquet farsell de coses cent voltes horripilants, ¿com volen vostès que tingui seny y aplom per governar y que cada hora no fassi vuitantatres disbarats?...

C. GUMÀ

EXCESSOS DE LES AUTORITATS

A conseqüència dels incidents ocorreguts en la vaga de Sabadell, ha sigut sospès el funcionament de la Federació Obrera local y s'ha clausurat el seu estatge. La vida legal de les societats obreres sabadellenques ha quedat així interrompuda.

Aquest acte es altament censurable. La mesura presa contra la Federació Obrera representa un atropell. No volem nosaltres examinar ara l'aspecte legal de la qüestió; ja sabem que, quan se vol, se troben en la llei pretextes para cometre veritables injustícies. Ab l'excusa de que en el local de la Federació s'hi conspirava contra l'ordre public y s'hi preparava la perpetració de delictes, el Govern sortirà del pas a l'esser interpelat sobre aquesta qüestió.

Però això no podrà convencer a ningú. Ab

tal criteri, les autoritats podrien tancar a cada moment locals y societats. Es tan elastic això de conspirar contra l'ordre public y de preparar la perpetració de delictes, que un criteri restrictiu posa el dret d'associació a mercès del capritxo de les autoritats. Per aquet camí's podria arribar a clausurar les societats obreres tan aviat com esclatés una vaga, y fins sense vaga y tot. Cercar excuses legals a certes determinacions, evidentment excessives y vexatòries, ens sembla pueril.

Y que les disposicions preses contra la Federació Obrera de Sabadell són vexatòries y excessives, ens ho demostra la comparació de l'actitut de les nostres autoritats ab la que en casos semblants adopten les autoritats y els governs estrangers. A Fransa, per exemple, hi han hagut vagues molt més greus y menasadores que les d'aquí; algunes d'elles, com la dels empleats de correus, telefons y telegrafs y la dels carrilaires, han posat en perill els més vitals interessos de la nació; les autoritats y el Govern han pres les mesures oportunes, però no s'ha sospès el funcionament de les societats obreres, no s'han clausurat els seus locals; y això que'ls delictes comesos ab motiu de les vagues han sigut més nombrosos y més greus que'ls que puguin haverse comesos ab ocasió de la vaga de Sabadell. Tothom sab que la Confederació General de Treballadors de Fransa—la famosa C. G. T.—té un marcat caracter revolucionari y es un fogar de desordre y de perturbació. Y es que'l Govern francès l'ha disolta? No; s'ha limitat a procurar que's castigessin els delictes en les persones dels seus autors.

Ara mateix s'han produït disturbis gravissims a Anglaterra, portats per la vaga dels minaires del País de Gales. Hi ha hagut cassa d'esquirols, atacs a la forsa pública, manifestacions tumultuoses y sabotage a l'engròs. Y el Govern d'Anglaterra ha sospès el funcionament de les *Trades-Unions*?

Lo cert es que Espanya, ni en la lluita social, ni en la lluita política, es un país de llibertat. Els Governos poden ser demòcrates de nom. Però de fets, no ho són pas.

A. R. y V.

CAPELLANESQUES

Coses del cel

Yo a los conventos subí y en las iglesias entré, y en todas partes dejé

S'ha demostrat que tota la lleu anticlerical es cosa de Lucifer jave Maria Puríssima! ¿Sabem tot aquell bumbum, després de la revolta portuguesa, referent a que s'havia descobert un gran nombre de verges conventuals; alies monges, que estaven a punt de donar el «fruit» de la seva religiositat? Doncs ja sé de cert, però d'una manera indubitable, que ab el... dallonses d'aquelles *hermanitas* no hi van intervenir pera res freres, jesuites, capellans, ni demés subjectes d'aquesta mena de manera. En fi, s'ha posat en clar que les monges aquelles no havien fet contrabando, puig lo que duien tancat... a la maleta era obra exclusiva del sant esperit.

Aquí, doncs, no hi caben suposicions malèvols, ni el que'ns mirem de reull, y ab certa malícia, als ensotanats de ventre gros o nas enverinat; aquí, ab la base de que Nostre Senyor fa sempre tot lo que Deu vol, sol hi cab la següent pregunta.

¿Què devia menjar, el colomet espiritual, en sos freqüents y aprofitats viatges a Lisboa, vesses, o arròs a la valenciana?

La peste franònica

L'emigració, de dia en dia, augmenta d'una manera escandalosa. Les estadístiques d'emigrants fan verader horror; y, a truc d'això, Espanya va rebent carn de frare lo mateix que si aquí fermessim gossos ab llangonisses. Es dir, que, mentres les persones que tenen ganes de treballar fugen per falta de feina, l'exèrcit clerical s'augmenta per sobra de gana.

Y nosaltres perdent el temps estudiant preservatius pera combatre'l còlera! D'això sí que se'n diu mirar la palla y no veure la viga!

Demà m'afaitaras

A Portugal ja no's veu ni una coroneta, y ab prou feina cap tipo sospitós ab la cara afaitada. Es natural; després d'haverse fet carrec de la manera que aquell govern ho ha pelat, el diable pensa ab el barber. Lo llogic es que la gent d'habit, en la jove república, al toparse ab un rapabarbes digui: ¡Demà m'afaitaras!

Hidrofobia clerical

Ja deuen sapiguer lo ocorregut temps enrera en les Trinitaries de Sevilla! Ah, no? Doncs, el cas fou que a la nena Emilia Guerra l'apallisaren tan bàrbarament, que la pobre va perdre la salut, de quines resultes ha mort. Y sapiguen que en aqueix convent y en molts d'altres ho tenen per costum, això d'educar a cops de deixuplines. Lo de la paciència, resignació y caritat cristiana s'ha tornat agre, y ara, dels convents, no'n surt més que hidrofobia y... deixa'm encendre.

En aquets antres clericals mai s'hi guanya res; al contrari, s'hi perd sempre alguna cosa; la nena Guerra va perdre la salut, altres hi perden la... vergonya. Y encara hi ha pares que hi envien els seus fills!

Qui no vol pols...

A Calatayud, el Rosari de l'aurora va disoldre's a tiros y garrotades; vaia, que allò va acabar com el Rosari de l'aurora. Una missió de jesuites (valenta missió!) hi anà quasi a predicar la guerra santa, tractant a tota mena de

lliberals en la forma més irreverent, encenent passions y sembrant odi. ¡Oh, la religió! Resultat, que la cosa va inflarse, la clericalia va insolentarse, y l'hi *endinyaren* una sinfonia de pinyes que feia enternir. Es quan estan en caracter els reaccionaris: rebent garrotades, ja que dels martirs es la gloria del cel. En la última ganga va haverhi molta trencadissa. De resultes de la pacífica missió haurem de dir:

Si vas a Calatayud pregunta per un subjecte que cantant la lletania li van rompre tres costelles.

¡Oh! la religió! la religió!

EL PARE CROSPIS

OM està posantse, cavallers, això de la democracia!

Quan dies enrera va surgir el bullit de la nena Montserrat Iníiguez, *El Progreso*, diari democràtic com el que més ho sigui, no's cansava de demanar pera aquell melodramatic assumpte el nomenament d'un jutge especial.

Però ara'ns trobem ab que *La Publicidad*, periodic tan amic de la democracia, per lo menos, com *El Progreso*, referintse a l'intervenció del Jutjat en la vaga de Sabadell, assegura que «el nombramiento de juzgados especiales es siempre una medida reñida con el régimen democrático».

Quasi, imitant al general Prim, serà qüestió de posarnos a cridar:

—¡Democratats, a defenderse!

Perquè entre uns y altres, de tal modo ens estan rebregant y donant torment al nostre *credo*, que aviat no sabrem lo que som, ni lo que volem, ni aont vivim, ni de quin color portem la camisa... els que encaratenim la xiripa de portarne.

L'arcalde va dimitir.

El governador ha dimitit.

El general vol dimitir.

Hala, senyor bisbe, ¿què fa parat? ¿Com no dimiteix també?

¿Que no veu que'l seu *desacord* ab totes les demés autoritats de Barcelona està cridant l'atenció?

A la redacció d'*El Poble Català* se confonen les illes britàniques ab una freqüencia verament alarmant.

A la serie d'ensopegades ab que continuament ens obsequia, hi ha que afegir la comesa darrerament, al confondre al futur governador de Barcelona don Manuel Portela Valladares, el consulti de la *Sociedad «La Ley»*, ab don Francisco Portela, que desempenya un dia la secretaria del nostre Govern civil, en la qual, com diu *El Poble*, hi deixà excelents records.

O es que no tractantse d'en Brummell y en Talleyrand, dels oficials *quintos* y els *terceros*; tot li té an *El Poble* lo mateix?

Els regidors del nostre Ajuntament estan estudiant un sistema economic pera agafar gossos.

Ara diguin si això no fa riure.

Els Vinaixa, Figueras y Companyia buscant una economia en l'art de fermar gossos?

Eills rai, que'ls lliguen ab llangonisses!

En una parroquia de les afores de Barcelona, rector y sagristà sostenen el següent dialog:

—Escolta, Pau... No estarà de més que, avui, passis la safata abans de la prèdica.

—Y això? Per què?

—Perquè avui tinc intenció de predicar sobres les ventatges de l'economia, y si demanàvem els quartos després, no fariem cap diner.

Ab destí a la Capella Sixtina, el príncep de Baviera ha regalat una preciosa vidriera al Sant Pare.

Una vidriera?

Vetaquí un objecte trencadís y fragil que necessitarà molt cuidado en el transport.

Per això, si hi ha averia, ja sé qui la pagarà...

El baix clero.

Els pobres sempre són els que paguen els vidres trencats.

Anirà de debò?

Torna a parlarse ab insistència del projectat monument an en Pi y Margall.

Se diu que, ara, els senyors de la Comissió hi donaran una empenpa formidable y que la cosa serà un fet molt aviat.

Ens en alegrariem de veres.

Perquè fora una gran vergonya que, abans del de don Francisco, vegessim aixecar el d'en Marial.

Encara que aquet s'alsés al carrer de les Mosques, que es l'unic lloc apropiat a l'ilustre escombriare.

Troballes.

Comuniquen de Chantoung (Xina) que un miserable llaurador, furgant la terra, ha descobert una mina de plata molt important.

—Pera trobar mines de plata no s'ha d'anar a la Xina—deurà dir en Vinaixa.

Ni pera trobar xinos tampoc.

Això ho diem nosaltres.

El pare Carbonell se troba molt mal de fondos.

—Avui tampoc me paga?—li diu el sastre. Miri que jo no puc passar cada dia ab la factura...

—Ja ho arreglarem, home de Deu!... Vos ve be el dissabte?

—Prou...

—Doncs, passeu cada dissabte.

A la plataforma d'un tramvia va tenir un fulano, no fa gaire, una distracció ben particular.

Deia un passatger a un altre:

—No'm negarà que l'he atrapat ab la mà a la butxaca de l'ermilla...

—Sí, però...—respongué l'altre—Es que, fa pocs dies, jo'n portava una d'igual, y ara, a l'anar a pendre'l bitllet m'he equivocat.

Un marit enganyat retreu a la dona les seves infidelitats.

—Es una vergonya que t'abandonis fins a l'extrem de fer broma ab qualsevol...

—Què hi vols fer!—respon l'interpelada.—Desde el dia que't vaig donar el si a tu, que no m'ha quedat un no per ningú.

A LO INSERTAT EN EL NUMERO ANTERIOR

- 1.ª XARADA I.—Ripollet.
- 2.ª Id. II.—Viure.
- 3.ª TARGETA I.—L'amor es cert.
- 4.ª Id. II.—Bisbal de Falset.
- 5.ª JEROGLIFIC.—Vasos.

Cavallers: Eudalt Sala: Rebudes les endevinalles. Farem la tria corresponent.—P. Romaguera: Encertades. Anirà la targeta.—A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona: Li acuso rebut, y merci. Dels epigrames, sols el primer resulta aprofitable.—J. Bofill S. (a) Un cafeter: No' cuela.—J. P. (a) Dreyfus: Potser aprofitarà la primera.—A. P.: Depèn del espai.—J. M.ª Sureda (a) Andarin: Procurarem complaure'l.—P. P. (a) Penne: No va.—P. M. (Breda): Es poc interessant, tot això. Quan no's tracta d'un fet determinat y ben concret val més no ocupar-se'n d'aqueixa gent; malaguanyat el temps y el paper que s'hi gasta.—Zoraya: No van mal.—J. T. (Calafell): Y es clar que es de llei y que hi tenen dret!... Qui no vulgui pols que no vagi a l'era. D'aquestes coses no se'n protesta, perquè són perfectament naturals.—En Basep de La Escala: No'ns té utilitat.—A. Pumarola: Tampoc.—Llorens Melitón: Errada.—Pep Sabatè: Ho sento, però no'm resulta.—B. Roig: Potser sí.—M. E. (Anglesola): Té escassa transcendència.—D. P. (Sant Feliu): Es molt local y molt particular aquest assumpte.—Vicens Lleixa: Els seus versos son d'aprenent... molt jove.—Relampago: De tres, un.—M. de la Pau: El xiste final es molt gastat. La forma poètica... si ha de ser com la dels seus versos, es millor que desaparegui.—Un que no pren café ni fuma: El petit es el que m'agrada més, però resulta que'l xisto ja'l va fer en Xarau la setmana passada.—Enys: Tantes mercès per les *Atmetlles*. Les d'Arenys són més grosses, però nosaltres preferim aquestes.—Cinematografista: No'ns convé. Y una altra vegada no escrigui pans de prosa ab tinta vermella, perquè ni ens pendrem la molestia de llegirlos. Que cobra de l'optíc Corrons, vostè?—F. S.: Aquets temes escabrosos, quan no venen documentats, corren el perill de tornarse contra l'autor.—D. A. (Manlleu): Deixemho correr, cregui'm.—J. M.: Es el cas que aquell treball va anar a la panera. Li estimarem que l'envii de nou. Ja comprendrà que'l dirli això significa que allunyam tota sospita.—J. C. (Rubí): De tant en tant rebem correspondència d'aqueixa localitat. Prenem nota de lo que'ns diu y, cas d'un dia convenirnos, li escriurem particularment.

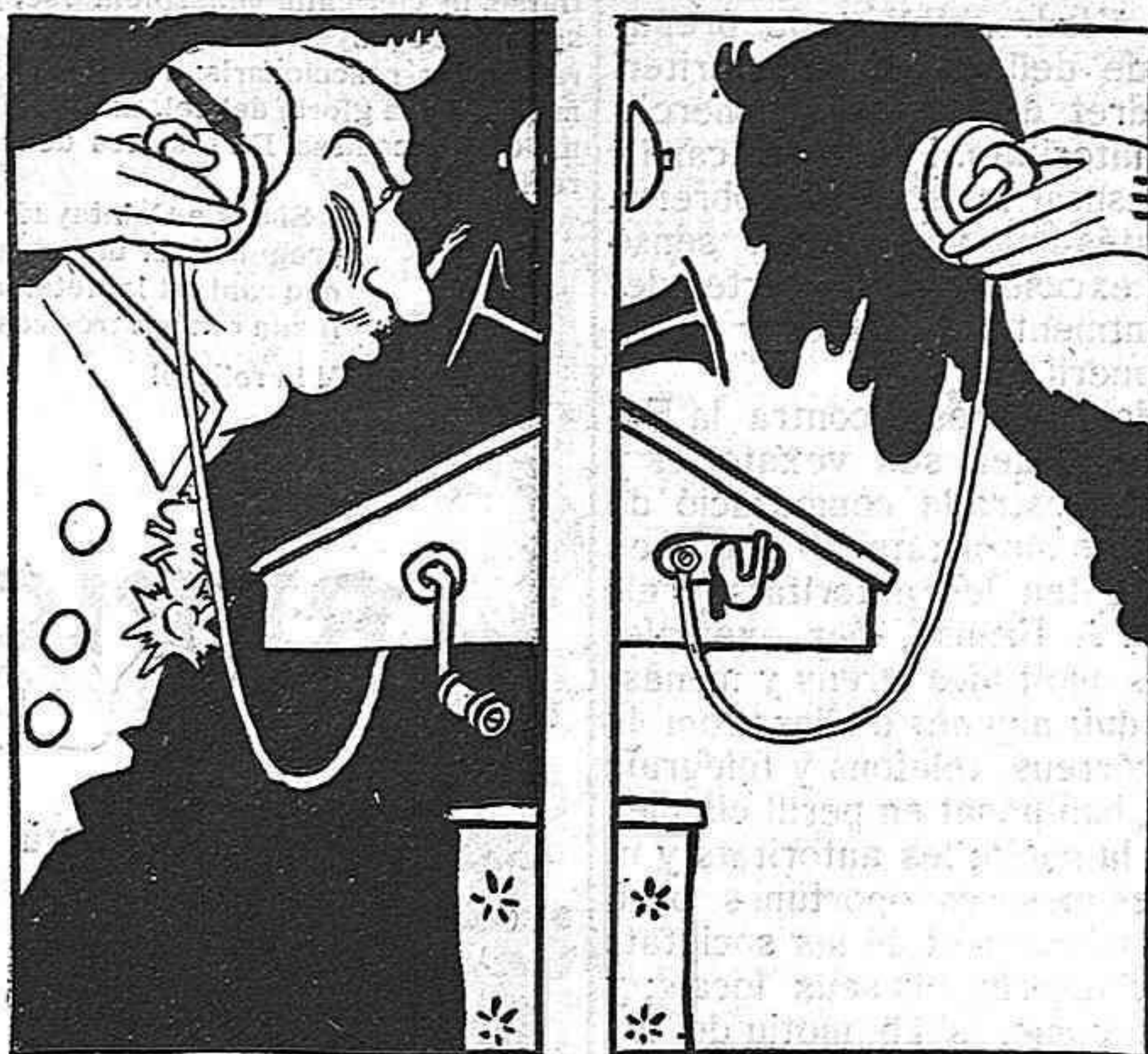
Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Oim, 8 Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

REVISTA DE LA SETMANA

TOLSTOI-ANACORETA

-Còm es que ha anat a morir a la soletat?
-Perquè m'he convensut de que les pedres y les besties tenen més cor que'ls homes.

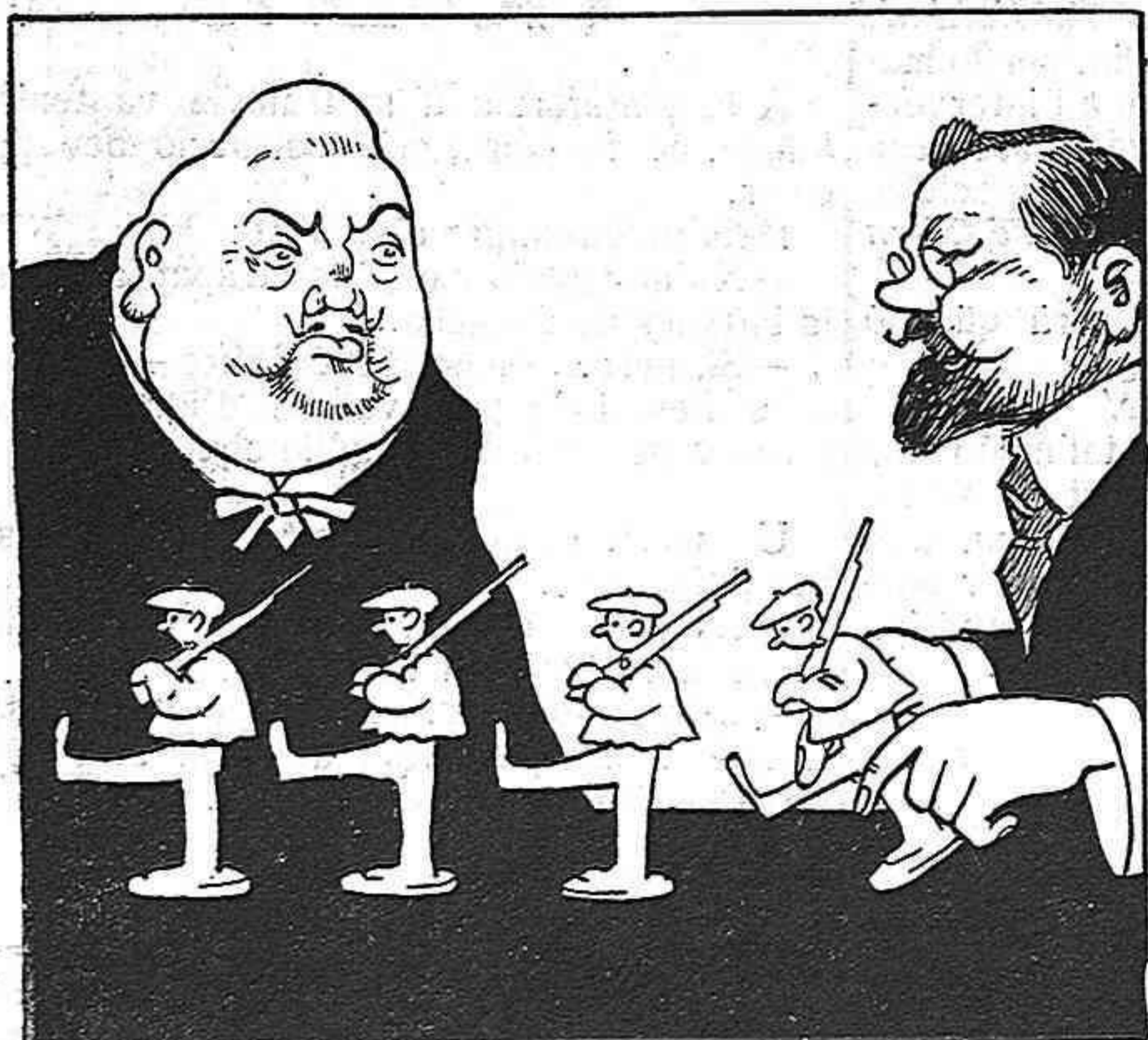
ENTRE'L KAISSER Y L'ALTRE

-Que hi ha tranquilitat a Espanya?
-No t'entenc...
-Vui dir si hi ha en Lerroux.

CAMBI DE DUENYO

DON ANTON:-Tu sí que m'has ben trompat, que m'has pres l'empleu.

QUINA POR!

Seguint ordres de don Jaume, els jefes carlistes estan confeccionant el cens militar del partit.

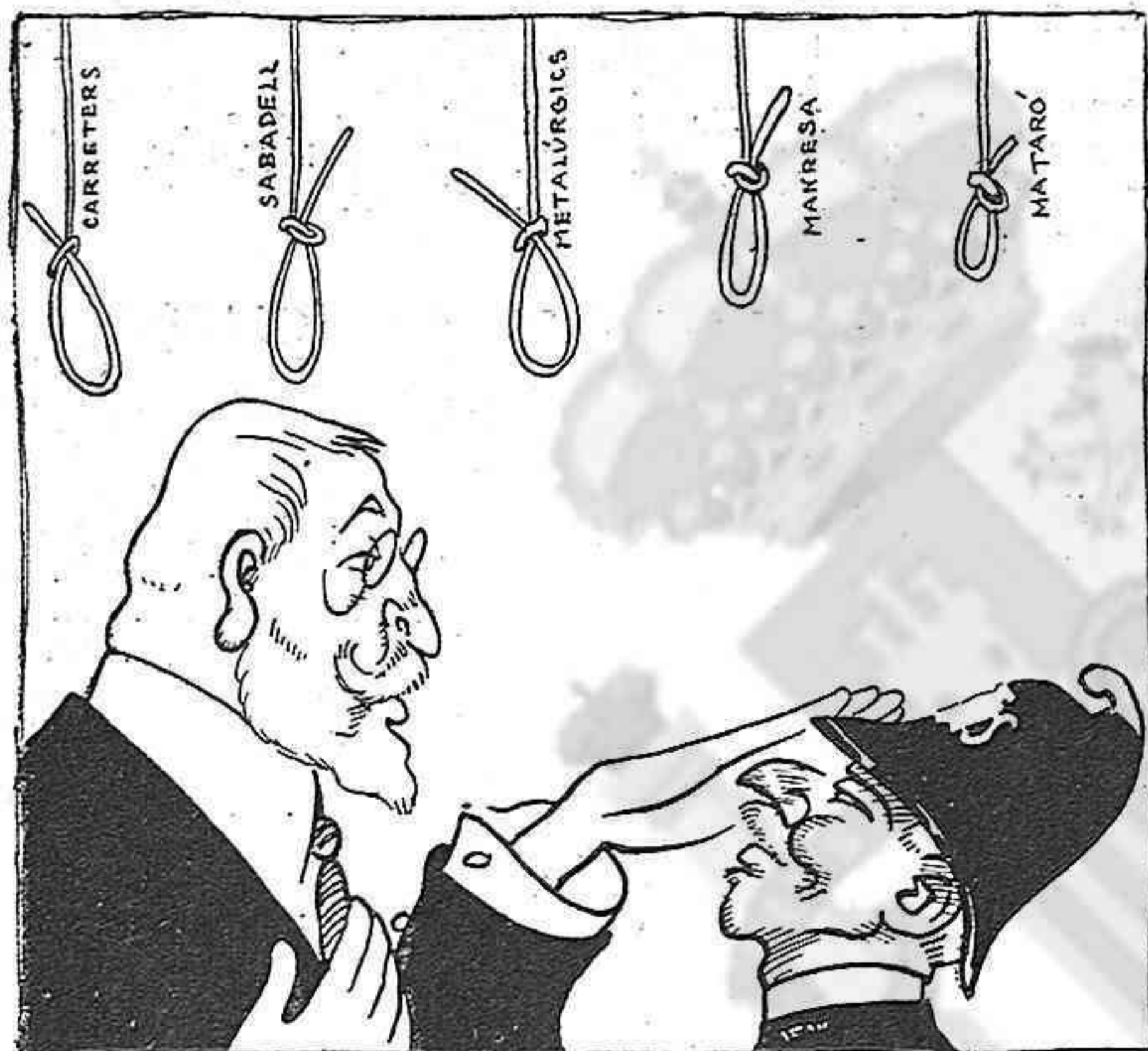
EL GEGANT DEL CONGRÉS

ELS NANOS:-Si no s'ajup una mica, aviat no's podrà parlar ab vosté.
L'OBREER:-No s'arronsi, don Pau, no s'arronsi!

L'EMIGRACIÓ

-Pobra Espanya, si això durava!
-Pobre de mi, si això no durés!

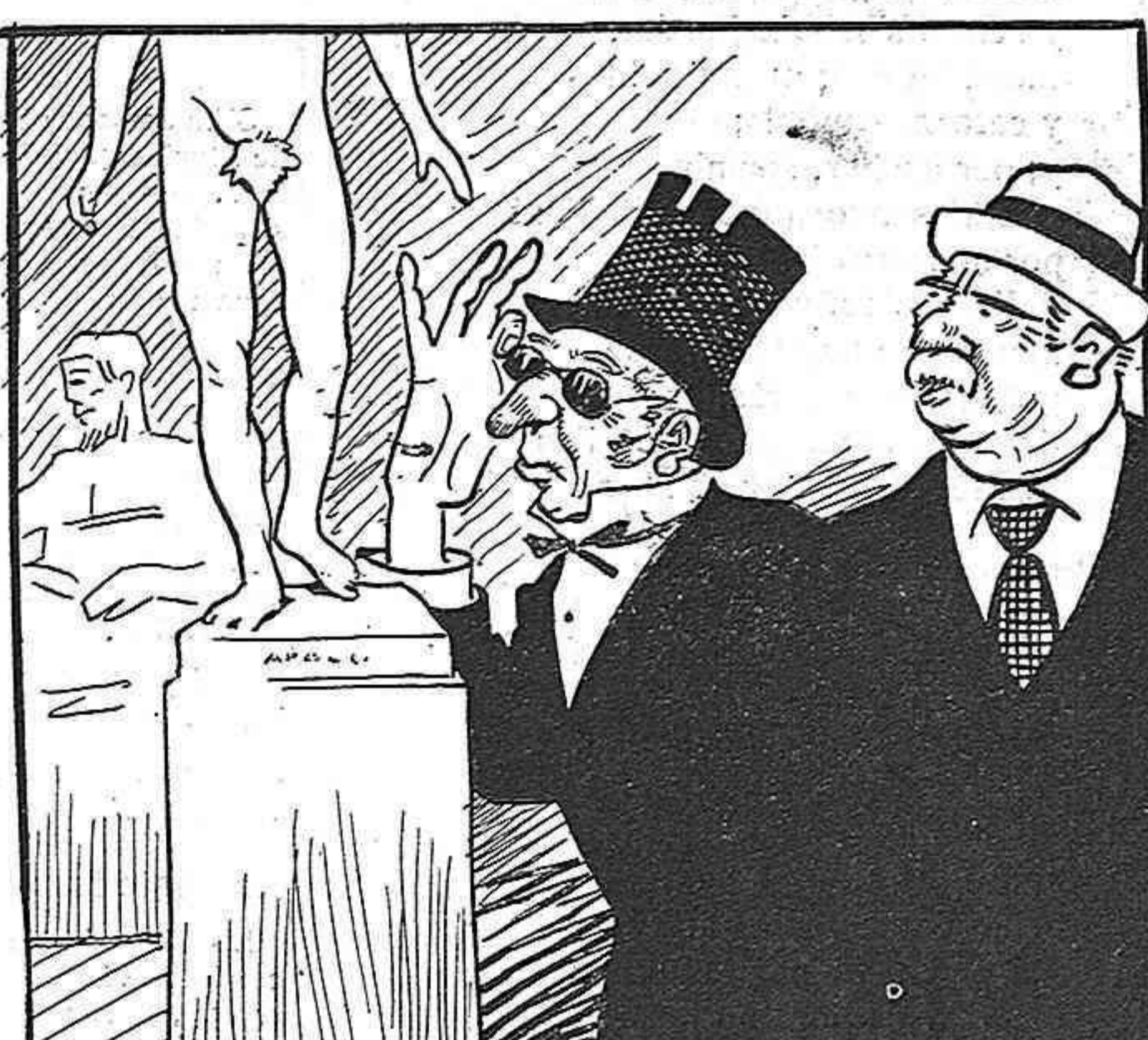
GOVERNADOR DIMITENT

-Home, ha fet mal fet de dimitir, estant la qüestió social tan embolicada.
-Y doncs çque no tinc dret a la vaga, jo?

CIGALÓ FRATERAL

-Goïta, tu: Els esquerrans diu que han inaugurat una biblioteca pels obrers.
-Ah, sí?... Vès en què s'entretenen!

MUSEU NACIONAL

-Permeti'm, que no ho veig be... ¿Es un Hèrcules o una Venus?
-Es un contribuient espanyol... No veu que no porta camisa?...

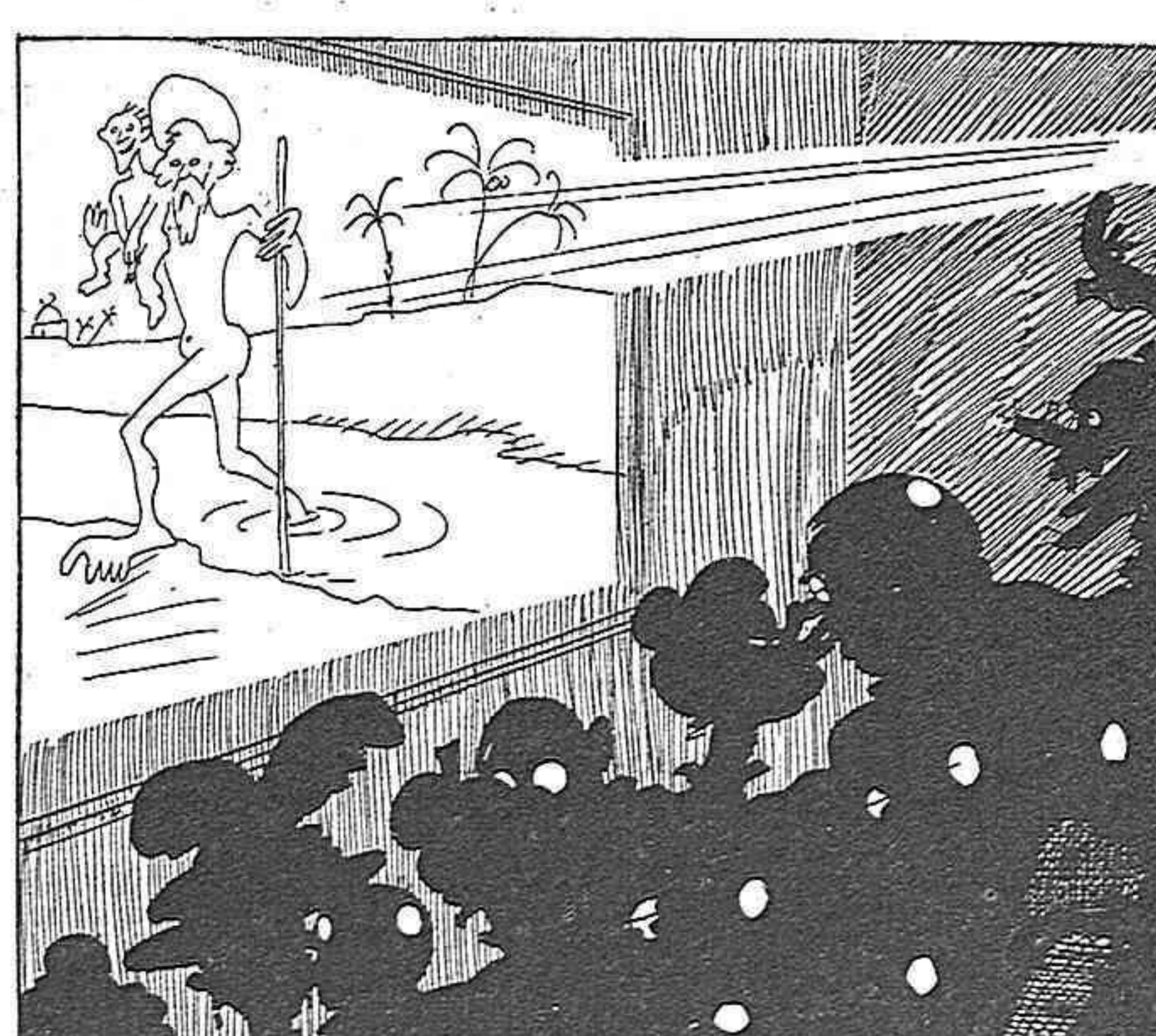
DESDE'L CIM DEL MONUMENT

-Ja ho veus, Robert, quina generació!...
-Sí; però al sortir d'aquí, cada hu se n'entornarà al seu circol, al seu casinet, a la seva capella, y vinga barallarse altra vegada?

DESPRÉS DE LES OPOSICIONS

-T'ho juro: si hagués guanyat la plassa de canonge, t'hauria posat un piset al carrer d'Aribau.

CINE CATOLIC

-L'Illustrissim senyor Bisbe acaba de donar aprovació a unes pel·lícules molt morals y molt cristianes.